Ч. 216

Середа 28 вересня (10 жовтня) 1894.

Рік IV.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої" і в ц. к. Старостствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Реґентия в Росиї.

Майже від першої хвилї, скоро лиш пішла чутка о грізнїйшім станї недуги царя Александра III., почали ходити й якісь глухі вісти про маючу установити ся реґентию на час недуги царя. Вісти ті були притихли, а тепер виступають знову і то в досить рішучій формі. Як звістно, стан недуги царя єсть того рода, що лїкарі дорадили єму конче виїхати на зиму до теплїйших країв, примїром до полудневої Франциї або до Італїї. Зі взглядів полїтичних не хотїв цар їхати до жадного з тих країв, а вибрав грецкий остров Корфу, де тепер стан воздуха єсть дуже догідний. Коли ж би й там стан воздуха показав ся недогідний, то лїкарі мали дорадити цареви ще в Спалї, щоби він перенїс ся аж на остров Мадейру. З Петербурга доносять тепер, що цар вибирає ся вже на Корфу і що з турецким правительством розпочали ся переговори в справі переїзду царя інкоґніто через Дарданелї. Первістно доношено, що з царем поїде також і російский наслїдник престола, вел. кн. Николай. Тепер же одержали берлиньскі часописи вість, що наслїдник престола не поїде з царем на Корфу, лиш верне з Ливадиї до Петербурга, щоби обняти реґентию.

Мимо тої позитивної форми — каже на то берлиньский Tageblatt — з якою та вість виступає, здає ся, що треба ще зачекати на єї потверджене. Річ бо ясна, що такий чоловік, як цар, лиш дуже трудно рішив би ся хоч би лиш на якийсь час відказати ся від управи дїлами державы. З другої же сторони доносить та сама ґазета, що ще тогди, коли цар перебував в Спалї, була порушена гадка, чи би на час виїзду царя на Корфу не установити реґентиї; се річ впрочім і зрозуміла, але поки що нема ще на то потверджения.

На разї отже нема ще бесїди о установленю реґентиї; здає ся, що буде так, як то первістно голошено, іменно, що в Петербурзї пороблено всїлякі приготовленя, щоби царя і на Корфу повідомляти о цїлім ходї дїл державних. Будучність покаже, чи буде потреба установляти реґентиї, а то буде зависїти від дальшого стану здоровля царя, котрий хоч тепер поправив ся, але все таки не перестає бути грізний. Що властиво єсть цареви, о тім всїлякі всїляко говорять, а навіть здає ся, що й між лїкарями під сим взглядом нема згоди. То єсть лиш певна річ, що у царя проявила ся тяжка недуга нирок. British Medical Journal — часопись лїкарска доносить на основі справозданя якоїсь поваги лїкарскої, що недуга царя єсть сохнене нирок. Єсть то недуга, котра проявляє ся в віку почавши від сорокових лїт і буває більше у мужчин як у жінок. В творивах нирок настає якась зміна, котра однакож не конче мусить тим проявляти ся, що нирки стають менші; они тратять лиш свою еластичність. Рівночасно з сею недугою проявляє ся і то, що мушкул серця збільшає ся. При дальшім комплїкованю ся сеї недуги приходить ще й паралїж. Недуга може тягати ся дуже довго, цїлими місяцями а часто навіть цїлими роками. Доки може тревати ся недуга, не дасть ся означити; зависить то від того, як розвиває ся недуга в самих нирках, а відтак від сил недужого і взагалї від цїлої будови єго тїла. Однакож може показати ся хвилеве або й повне поліпшене. Проґноза отже що-до самої недуги царя єсть некористна.

Лїку на сю недугу нема нїякого, бо нема способу, щоби дібрати ся до неї аж там де она має своє жерело; можна лиш подавати недужому хвилеву поміч і старати ся піддержувати взагалї єго сили. Треба завести відповідний спосіб житя і точно єго придержувати ся, а передовсім треба уникати всего, що дїлає роздразнююче на серце. Длятого лїкарі припоручають дуже таким недужим здержувати ся від всякого томлячого духа і тїло занятя. З добрим успіхом уживають в сїй недузї т. зв. молочної курациї, а сего способу ужито також і у царя та показало ся, що білковина стала менше з него відходити. Отже при такім станї недуги царя Александра, хто знає, чи може й в недалекій будучности не покаже ся потреба установленя реґентиї, але поки що, о тім ще рішучо не думають.

Телеґрафічне бюро Гірша доносить, як каже, з автентичного жерела, що теперішний стан недуги царя дозваляє лиш повільне поліпшене. На всякий случай недуга єсть дуже поважна, а скомплїковане єї, котре могло би довести до наглої катастрофи, не єсть виключене. Цар, хоч дуже змарнїв, важить все ще 200 фунтів. (Кажуть, що він стратив за час недуги 56 фунтів на вазї). Він єсть дуже пригноблений, але відколи приїхав до Ялти, то єму трохи лекше.

Нїмецкий амбасадор в Петербурзї, ґен. Вердер, здавав нїмецкому цїсареви справу о станї недуги царя. Kreuz. Ztg. доносячи о тім додає, що теперішний стан недуги викликує поважні обави. Перенесене ся царскої родини на Корфу, потягне за собою дуже важні і запутані зарядженя що-до забезпеченя правильного ходу державних дїл в Росиї. Нїмецкі ґазети не перестають доказувати, що о вірвань

Чорний кіт.

Новеля Едґара А. Поє.

(Конець).

Я зі свого боку почав чути щорав більшу відразу до звіра. Стало ся зовсім инакше, як я сподївав ся; не знаю, чому і як, але очевидна прихильність кота до мене була менї по правдї неприємна і осоружна. Мало-помалу чувства неприхильности і відрази змінили ся у мене в гірку ненависть. Я оминав кота; якесь чувство сорому і спомини на мій лютий вчинок здержували мене від того, щоби я над котом знущав ся.

Так минули тижнї, а я анї не бив кота, анї не знущав ся над ним в якийсь инший спосіб. Але помалу — навіть дуже помалу — став я дивити ся на кота з несказаною відразою; я не міг стерпіти єго і втїкав, як перед заразою.

Що заострювало мою відразу до звіра, то було се, що я зараз на другий день, як привіс кота до дому, побачив, що він так, як Плютон, мав вилуплене одно око. Але для моєї жінки було се одною причиною більше, щоби з котом як найлучше обходити ся. Я вже згадував, що она любила дуже звірів. Та любов була колись головною чертою моєї власної вдачі і жерелом безчисленних найпростїйших моїх потїх.

Тимчасом складало ся так, що чим більше ненавидїв я кота, тим більше любив він мене. Ходив за мною крок в крок з такою впертостию, яку собі уявити годї. Де би я не сїв, все кіт залазив під моє крісло або скакав менї на колїна, щоби мене обсипати своїми осоружними пестощами. Коли я встав, щоби де вийти, лїз він менї попід ноги, що я трохи не падав, або чіпав ся своїми довгими кіґтями моєї одежі і вилазив аж на груди. Хоч мене при тім аж перло, одним замахом зробити котови конець, але я все таки від того здержував ся, коли тілько пригадав собі свій давний злочин, а правду сказавши, передовсім зі страху перед звірем. Я не лякав ся того, щоби кіт зробив менї яку велику шкоду, зранив мене на тїлї, а таки не міг би я пояснити якимсь иншим способом своє чутє. Я мушу майже зі соромом признати ся — навіть у тій келїї злочинців не можу без сорома признати ся — що мій страх і мою відразу до звіра збільшала якась мара, якийсь привид, якого й вдумати собі не можна. Моя жінка звертала кілька разів увагу на форму латки у кота, що постала з білого волося. Я вже казав, що лише тою единою латкою ріжнив ся сей кіт від Плютона, котрого я убив. І то собі читатель пригадає, що спершу ся латка, хоч і покривала цїлі груди кота, була зовсім незамітна. Але по малу що раз виразнїйше виступала та латка на верх і хоч я силував ся вмовити в себе, що се привиджує ся менї, та латка здавала ся менї що раз страшнїйшою. Она виглядала тепер, як — нї, я бою ся й сказати. Именно то було причиною мого страху і відрази, і я був би для того радо позбув ся кота, як би лиш був мав відвагу. Та нехій уже скажу: та латка виглядала, як один страшний, позорний предмет — як шибениця! Смутне-ж та страшне се оруде ганьби і поганої кари та муки на душу і тїло!

Аж тепер чув ся я розбитим, нужденним таким, як мало котрий чоловік. І то безумний звір, з роду котрого я одного вбив, безумний звір міг менї — менї, чоловікови, сотвореному на образ і подобу Всевишнього Сотворителя, наробити тілько безмежної гризоти! Ох, не знав я вже, що то значить спокій анї в день, анї в ночи. Цїлий день не покидав мене звір анї на хвилинку, а в ночи зривав ся я зі сну з великим страхом — такі страшні сни снились менї, а коли я збудив ся, то менї здавало ся, що проклятий звір на моє лице дише. Якийсь страшний тягар душив менї груди, мов страшна мара, котрої я не мав сили позбути ся, а котра вічно давила менї груди.

Під тягарем таких мук пропали в менї всї останки тих добрих поривів, що ще в менї жили. Лихі думки оповили зовсїм мою душу — самі найтемнїйші і що найгірші мрії! Звичайно хмарний і гнївливий, став я тепер злобним

супружества царевича нема й бесіди. Проволока в означеню речинця вінчаня, настала лиш виключно з причини недуги царя і занедужаня цариці. Всякі инші перешкоди зовсім вже усунено.

Перегляд політичний.

Підчас вчерашного обіду двірского даного для членів Делеґаций розмавляв Є. Вел. Цісар насамперед з проф. Зісом а відтак з президентом Кола польского п. Залеским о ділах парляментарних та з вдоволенєм згадав о становищи, яке заняло Коло польске в справах політичних. Опісля звернув ся Монарха до делеґата Барвіньского і спитав єго, чи він їде тепер до Львова. Дел. Барвіньский відповів на то, що їде, бо думає взяти участь в нарадах країної Ради шкільної, а відтак до Відня на засїданя палати послів. Монарх спитав дальше: Чи маєте тепер богато роботи в галицкій Раді шкільній? — Барвіньский: Я занятий видавництвом руских книжок шкільних і маю ще не одно залагодити в сїй справі. Найясн. Пан: Дуже мене то радує, що ви так діяльні.... **Ваша послїдна промова була дуже патріотична....** дуже мене то урадувало. Дел. Барвіньский подякував Монарсї за сї слова признаня. Опісля розмавляв Монарх ще з делеґатами Трайнфельзом, Турнгером, Поповским і другими.

Відкинене палатою панів закона о свобіднім виконуваню практик релїґійних, зробило в Будапештї велике враженє. На оногдашній конференциї міністрів постановлено предложити той проект о скілько можна найскорше знову палатї послів, що мабуть наступить вже в четвер.

Pol. Corr. заперечує рішучо поголоскам, після котрих подорож сербского короля Александра до Німеччини мала стояти в звязи з якимись плянами єго одруженя. — Сербский радикальний „Odjek" висказує обаву, що подорож короля сербского до Будапешту і Берлина означає зближенє ся Сербії до тридержавного союза, чому нарід сербский був би противний.

З Льондону доносять, що тамошний хіньский посол конферував кілька годин з мінїстром справ заграничних і мав заявити, що хіньске правительство не було би тому противне, коли-б Росия і Франция вислали свої войска до хінских портів, отвертих для заграничних кораблїв.

Новинки.

Львів дня 9 жовтня.

— **Іменованя і перенесеня.** Львівский висший суд краєвий іменував практиканта концептового ц. к. Намістництва, Казим. Володислава Грабовского і практикантів судових: Фр. Пілята, Зигм. Петтеша, Ант. Суботу і Волод. Міллера авскультантами судовими; канцелїста суду окружного в Самборі, Стан. Сервиньского, ад'юнктом канцелярийним того-ж суду. — П. Намістник покликав ц. к. комісаря полїциї і управителя комісарияту в Бродах, Еміля Кропачека і управителя експозитури полїцийної в Белзци, канцелїста полїциї Людвика Павловского до служби при ц. к. Дирекциї полїциї у Львові а заразом переніс ц. к. концепістів полїциї при Дирекциї полїциї у Львові: Евз. Тимовского і Ярослава Рошкевича зі Львова до Бродів і ц. к. офіцияла полїциї при львівскій ц. к. Дирекциї полїциї, Йос. Коцябу зі Львова до Белзця.

— **Вечер з танцями і томболею** устроюваний товариством Руских Женщин в Станїславові відбуде ся в четвер дня 11 с. м. в касиновій сали. Дохід з того вечера призначений на отворене проектованого інститута дївочого, котрого недостачу Русини Станїславівщини, посилаючі дївчата до шкіл станїславівских, дуже відчувають. Комітет зі своєї сторони постарав ся о все так, щоби вечер випав найвеличавійше. Танцї переплїтати буде томболя, котра подає нагоду виграти дуже хороші і дорогі річи, доставлені патріотками-Русинками навіть з України. Підчас забави в томболю буде грати войскова музика найновійші утвори музичні. Цукорню буде мати комітет в своїм заряді. В сїй цїли як також для продаваня карток томболевих, запрошено панночки зі Станїславова і околиці. Запрошуємо отже дорогих Земляків і з найдальших сторін прибути й причинити ся до величности вечера. Початок о год. 8 вечером точно; вечер зачне ся томболею. — *Комітет.*

— **Глубоке верченє** на площи Вистави к[…]евої дійшло з днем 7 с. м. до 462 метрів [глу]бини. Цїлця доси ще не проверчено. Ледви до дня закритя Вистави дасть ся довертїти намірених первістно 500 метрів.

— **В школї воєнної інтендантури у** [Відни] зложили головний іспит з помежи 132 фрек[вен]тантів слїдуючі однорічні охотники з Галичи[ни]: Декер Рудольф і Ляйтнер Іван (з 30-ого по[лку] піх.), Фрайденгайм Сам. і Шнаєр Бен (з 10[-ого] п. п.), Кручек Іван (з 20-ого п. п.), Партин[…] Йосиф (з 81-ого п. п.), Станкевич Отто (з […] п. п.), Строка Іван (з полку зелїзн. і телеґ[р.]), Вергун Дмитро (з 80-ого п. п.). Перепав з Га[ли]чини лиш один, а один відступив.

— **Признанє для лїкаря.** Видко, що [не] всї наші селяни такі нерозважні, як ті, [про] котрих ми вчера доносили, що они не [хо]тять приймати ліків від лїкаря, бо каж[уть], що то отруя. А от селяни в Камінках [ве]ликих коло Коломиї не бояли ся лїкаря і ліків, але ще тепер і зложили єму подяк[у за] єго поміч. В тім селї перебував міский [лїкар] з Мостів великих, др. Яков Невестюк, висланий [туди] правительством на час холери. Коли опісля [его] звідтам перенесено, просили єго селяни, щоби коли буде вертати поступив до них. Коли-ж те[пер] др. Невестюк вертав і поступив до Камінок, зі[йшло] ся цїле село, а війт па чолї ради громадскої дав докторови хлїб, сіль та рамку меду і д[якую]чи за єго щирі труди підчас пошести, поба[жав] єму, щоби єму нїколи не забракло хлїба та [солі] і щоби єму цїлий вік жило ся солодко на сьв[ітї]. І другі селяни та вилїчені недужі дякували [до]кторови а навіть хотїли єму платити за єго т[ру]ди, але др. Невестюк не приняв заплати, бо с[ка]зав, що за всї єго труди платило єму пр[авй]тельство.

— **Доля народного учителя.** До львівск[ого] Przeglad-у доносять, що кілька недїль тому [на]зад, якийсь селянин із Задубовець коло Снят[ина] побив тамошного учителя Палїйчука, вертаюч[ого] фірою із Снятина, так сильно люшнею [по] голові, що Палїйчук до трох недїль пом[ер]. Судова комісия сконстатувала, що у Па[лїй]чука розпукла ся кість на голові від уд[арів] в трох місцях і то було причиною сме[рти]. Справа о убийство веде ся тепер в суді снятин[]скім. Палїйчук був сином таки задубовецкого [се]лянина, котрий мав там около 30 моргів зе[млї]. Скінчивши семінарию учительску обняв пос[аду] учителя таки в ріднім селї, а діставши в сп[адщи]щинї по батькови ґрунт оженив ся з селянк[ою]

на все в сьвітї і против усїх людий. Ох, часом моя много страдальна жінка натерпіла ся найбільше від частих нападів моєї лютости і я обходив ся тодї з нею слїпо і безоглядно.

Одного дня йшла моя мучениця зі мною за якоюсь домашною орудкою в пивницю старого дому, в котрім ми жили з причини убогости. В низ по стрімких сходах ішов за мною кіт. Через него трохи не впав я зі сходів стрімголов. То відобрало менї розум, я схопив за топір, забув свій дитинний страх, що здержував доси мою руку, і замахнув ся на кота. Він був би певно погиб, коли-б я був ударив єго так, як хотів. Але моя жінка схопила мене рукою за рамя і я хибив. Се розлютило мене так, що я забув на все в сьвітї, вирвав рамя з рук жінки і топором ударив єї в голову. Жінка повалила ся нежива на землю, не мала часу анї зойкнути.

Зараз по тім поганім убийстві, взяв ся я з цїлою розвагою ховати трупа. Я знав, що анї в день, анї в ночи не буду міг винести єго з дому, не наразивши ся на небезпечність, що сусїди станутъ мене підозрівати. Ріжні пляни приходили менї до голови. То задумував я порубати тїло на дрібні кусні і спалити їх; то знову рішав ся я закопати тїло в долівцї пивницї. Відтак розважив я, що радше кинути тїло в криницю, що була на подвірю, або запакувати єго як товар у скриню і казати двигареви винести скриню з дому. Вкінци впав я на думку, що здавала ся менї лучшою від всїх инших плянів. Я постановив собі, замуровати тїло в стїну пивницї, так, як се після історичних сьвідоцтв в середних віках мали робити монахи зі своїми жертвами.

Пивниця надавала ся дуже до виконаня такого пляну. Стїни були з тонького муру і що лиш недавно грубим тинком помазані. Від вогкости тинк ще зовсїм не обсох. Кромі того в однім мурі був примурок, за котрим мабуть був фальшивий комин або й місце на ватру, котре мулярі заложили а потім замурували рівно з прочою стїною. Я був певний, що менї вдасть ся виняти легко цегли з того місця, всунути там тїло небіжки, а відтак замурувати все знову рівно, так, щоби нїякий чоловік нїчого не міг підозрівати.

Та думка не завела мене. Зелїзом удало ся менї легко повинимати цегли. Я спер тїло легко о мур в серединї, заложив цеглою так як перше і замурував. Тому, що я старанно повизбирував вапно пісок і волосє, то менї вдало ся зробити тинк такий, що від иншого трудно було єго розпізнати. Сим тинком залїпив я старанно стїну. Вправивши ся з тим, чув ся я дуже вдоволеним, що вже все було в порядку. На мурі не можна було пізнати й місця, де то було зроблено. Дуже пильно повизбирував я відтак румовище з підлоги і глянувши з триюмфом на своє дїло, сказав я собі: „Ту що найменше не дармо працював ти!"

Зараз потім став я глядати за котом, що заподіяв менї таку страшну муку. Я рішив ся, зробити й котови конець. Коли-б він був в тїй хвили зайшов менї дорогу, то на місци рішилась би була єго судьба. Але здавало ся, що хитрий звір, занепокоєний ще нападом мого гнїву, уникав мене і не хотів показати ся. Годї й описати, як дуже чув ся я вдоволеним, що не бачив проклятого звіра. Цїлу ніч нїчо менї не привиджувало ся і так я, від коли спровадив ся до тої хати, міг хоч одну ніч здорово і спокійно переспати; так єсть, я спав, хоч на моїй души лежав тягар убийства.

На другий і третїй день все ще не по[ка]зувала ся моя зловіща мара і я міг віддих[ати] свобідно. Страх прогнав єї на віки з мого до[му]. Я вже не мав єго бачити і длятого був [щас]ливий. Сьвідомість мого злочину зовсїм [не на]мішала менї спокою. На кілька питань, [що їх] сьвідомість менї поставила, відповів я ско[ро]. В мене робили і ревізию і розуміє ся, не на[й]шли нїчого. Отже я вважав свій спокій за[пев]неним і на будуче.

Але четвертого дня по убийстві появ[или] ся у мене несподївано пани з полїциї і ст[али] знов докладно перешукувати мій дім. Я [був] притім зовсїм спокійним; певність, що м[оєї] сховку нїхто не відкриє, додавали менї від[ваги] і спокою. Урядники казала менї бути при [тім], як они перешукували мешканє. Анї одного [кута,] точка не минули, а вкінци третїй чи вже [чет]твертий раз зійшли до пивницї. Анї один [нерв] мій не затремтів, а моє серце било так спокій[но] як у того, що невинно спить. Я ходив з пана[ми] по пивници з одного кута в другий; залож[ив] руки на грудях і походжав собі легенько.

Полїцияпти були зовсїм вдоволені і [вже] хотїли відходити. Радість мого серця була [за] велика, щоби я міг єї скрити. Мене пр[о]перло, хоч одним глумливим словечком на[тяк]нути на мій учинок, щоби полїциянтів упевн[ити] в моїй невинности.

— Мої панове — сказав я, коли всї [вже] чали вже виходити на сходи — тїшить [мене,] що вже не підозріваєте мене. Будьте здор[ові] а на будуче троха чемнїйші. Мимоходом [ска]завши, мої панове, отсе — сей дім дуже до[бре] будований. Мене напало якесь божевільне [бажа]не, сказати їм щось неозначеного; я вже не знав взагалї, що говорю. — „Можна

завсігди носив ся по селяньски. Про того Па-[...]йчука так розказують: Одного разу на конфе-[...]енциї окружній війшов був до салї конференций-[...]ої новоіменований інспектор, не знаючий ще [...]диосин в своїм окрузї, а побачивши якогось [...]оловіка в селяньскій одежи, думав, що то дїйстно [...]жийсь селянин господар і спитав его: „А ви, [...]ку (скорочене „батьку“), що тут робите?“ На [...] відповідае ему той чоловік: Маю честь пред-[...]авити ся, я Палїйчук, учитель із Задубівців“.

— **Бубни з алюмінїюм.** Ческа фірма Чер-[...]ного в Кралевім Градци почала вираблати [...]убни з алюмінїюм або глиняка, металю білого [...] срібло з дуже легкого, котрий робить ся [...] глини. Бубни ті мали показати ся практичними [...]о ужитку при войсковій музицї і доси заосмо-[...]рено ними вже два полки австрийскої піхоти. [...]ясно в січни с. р. одержав такі бубни 36 полк [...]іхоти, а недавно 3 полк у Відни. Також за гра-[...]ницею найшли ті бубни відбут. І так доставив [...] Червени свої бубни до Росиї: борисівскому [...]езервовому баталїонови, 164 закатальскому пол-[...]ови піхоти у Вітебску, 34 стародубовскому пол-[...]ови драгонів в Камінци Подольскім, 37 катарин-[...]урґскому полкови піхоти в Лодзи, 11 харківскому [...]олкови драгонів в Білопольску і т. д. Також [...]ілька нїмецких і американьских музик закупило [...] н. Червеного его алюмінїові бубни.

Господарство, промисл і торговля.

Пивниця в малім господарстві.

Пивниця в малім господарстві есть так [...]амо потрібна, як і у великім, ба під деяким [...]глядом есть она для малого господаря може [...]е важнїйша, як для великого, бо ті запаси, [...]кі він може собі в нїй спрятати на зиму, ма-[...]ть для него, яко для менше заможного, по-[...]війну вартість. Пивниця для малого господа-[...]я есть не лиш другою коморою, в котрій він [...]оже спрятати собі на зиму всяку огородовину, [...]е й взагалї все, що могло би потерпіти від [...]еликої студени, або на що задля малого свого [...]осподарства не міг би знайти приміщеня. А [...]днакож наші сїльскі господарі дуже мало дба-[...]ть про пивницї. Може не конче ошибнемо ся, [...]оли скажемо, що ледви в якім десятім селї [...]найде ся такий господар, котрий би мав на [...]воїм обійстю пивницю. Правда, в декотрих [...]сторонах н. пр. коло Чорткова, над Серетом, можна у господарів побачити вже частїйше пивницї, але длячого? — бо они, що так ска-жемо, самі пхають ся в руки. Там в скалистих берегах ріки бувають часто малі печери, котрі тамошні господарі ще трохи більше розкопають, прироблять собі до них дверцї і мають так пивницю. Але де сама природа не зробить пив-ницї, там наш селянин і не думае о нїй.

От возьмім н. пр. теперішний час. Господар мае кілька кірців бараболь. Треба би їх десь на зиму сховати. Закопувати в яму нема що, бо еї потреба що дня на страву; держати в коморі, коли прийдуть морози — зле, бо змерзне; а може ще й нема комори, — бо ії так буває. Так ось що роблять: прячуть бараболю в хатї, звичайно під постіль, бо она там не на заваді. В хатї тепло, бараболя і кільчить ся і гние. В хатї смрід і нездоровий воздух, бодай третину бараболь погнитих і сильно по-кільчених треба би викинути — а шкода. Го-сподар і его родина живлять ся тою барабо-лею і слабість готова. А бураки, морква, капу-ста, бруква, всїлякі висадки — де їх спрятати, щоби через зиму не зіпсували ся? Ще одна рада закопувати, що дасть ся в яму. Коли-ж в зимі приходить ся нераз розкопувати яму, то знов не обходить ся без шкоди і страти, бо нераз ями не вкрие ся вже так, як за пер-шим разом і то, що в ній, або змерзне, або за-мокне і згние.

Чому-ж не зробити собі коло хати малої пивнички? Кілько-ж то куснів землї лежить на обійстю пусткою, чому їх не використати в господарстві? Прецї мала пивничка анї не займе богато місця, анї не так великі кошти і труди, щоби еї собі зробити. Треба лиш ви-брати догідне місце, сухе, таке до котрого би не затїкала вода, викопати глубоку яму, а стї-ни еї забезпечити від того, щоби не усували ся і вкрити дахом та присипати его землею. Запопадливому господареви не так то трудно прийде призбирати собі потрібний материял до такої пивнички, а коли раз собі еї зробить, то она ему певно виплатить ся. Тепер пора поду-мати о пивници, бо неодному она би придала ся; але вже не пора еї робити. Нехай же наші господарі, котрим би придала ся пивниця, думають вже від тепер, як би еї собі зробити, щоби, коли настане друга осінь, они мали вже де спрятати свій доробок.

[...]ати, то знаменито будований дім. Ті мури — [...] ви вже хочете відходити, мої панове? — [...] мури мов з одного каменя викуті“. І при тім [...] надмірної чванливости запукав я палицею, [...]отру мав случайно в руцї, сильно о мур саме [...] тім місци, де я сховав тїло своеї жінки, своеї [...]найлюбійшої жінки.

Боже, будь менї милосерний і увільни [...]мене з кигтів дияволськus. Ще не пролунав у [...]тишині гомін від мого пуканя, коли зі стїни [...]ов в якої могили роздала ся відповідь. Був [...]о крик, спершу троха придушений і уривча-[...]стий, мов плач якої дитини; відтак перемінив [...] ся скоро в голосний безнастанний вереск, зо-[...]всім неприродний і неподібний до людского. [...]Зойк, страшні стони, мов би до божевільного [...]страху домішала ся якась дияволська радість. [...]Щось такого може тілько з пекла походити, [...]коли там прокляті кричать в смертельних му-[...]ках, а дияволи глумлять ся та радують ся.

Непотрібно й казати, що тодї діяло ся у [...]моїй души. Я впав омлїлий назадусь на супро-[...]тивлежний мур. Остовпілї з перестраху стану-[...]ли поліцияити в першій хвили мов укопані на [...]сходах. А в другій хвили вже дванайцять їх [...]розбивало мур. Мур розвалив ся, а перед очима [...]всїх явив ся окровавлений сильно труп, що [...]вже почав гнити. На голові трупа присів пога-[...]ний кіт з широко отвертим червоним ротом [...]і з блискучим одним оком. Его дияволське по-[...]ведене довело мене до убийства, а его зрадли-[...]вий голос передав мене тепер в руки ката. Я [...]замурував звіра разом з жінкою в стїну.

Кіт до ножів. Коли ніж вилїтае з колодки, то можна тому ось як зарадити: Бере ся мілко потовченої кольфонії (живицї, котрої мизиканти уживають до мащеня смиків), додае ся до неї трохи мілко потовченої крейди і сипле ся ту мішанину в дїрку в колодцї від ножа; відтак розпалюе ся той конець ножа, що іде в колодку і борзо впихае ся его в ню. Коли кольфонія розстопившись застигла, то разом з крейдою сціпить ніж так, що его не можна буде витягнути.

Як зробити, щоби полотно не перемакало? Одна нїмецка ґазета господарска подае такий спосіб, після котрого робить ся полотно не перемакаючим: бере ся пів кільо каруку і намочуе ся его в водї, щоби напучнявів, відтак крае ся пів кіля доброго мила лоєвого на малї кусники і то все разом наливае ся 10 лїтрами горячої води та мішае ся, щоби та маса розпустила ся. Опісля варить ся ту масу через чверть години, так, щоби она заедно кипіла і підчас того додае ся три чверти кіля мілко потовченого алуну. Так зварену мішанину простуджуе ся троха і мачае ся в нїй полотно так, щоби оно нею добре перемокло; відтак виймае ся полотно з неї, держить ся доти, доки аж злишна маса з него не стече і розвішуе ся его, щоби просихало. Коли полотно висхне, можна его ще сполокати і відпрасувати і тогди оно вже не буде промакати. Сей спосіб робленя неперемакаючого полотна, як видко, досить легкий і не дорогий та можна би его спробувати. Щоби не було великих видатків, можна взяти 2 дека каруку, 2 дека мила і 3 дека алуну на 4 десятих частий лїтра води (трохи менше як пів лїтра). В так зробленій мішанинї можна змочити кусень полотна, висушити, а відтак спробовати, чи оно не буде перемакати, коли взявши то полотно за всї чотири кінцї налиемо до него трохи води. Коли-б сей спосіб показав ся дїйстно добрий, то можна би так робити неперемакаючі полотнянки від дощу, плахти до накриваня возів з набором, мішки і т. д.

Горівка з татарского зїля. Татарске зїле або кальмус, звістне у нас також під назвою „шувару“, довгого а вузкого листя, котрим на Зеленї сьвята устелюемо землю в хатах, росте по мочарах і ставищах. Корінь то зїля есть губчато-мясистий і мае в собі сильно пахучий етеричний (легко улїтаючий) олій і гірке твориво, котре есть дуже помічне на нестравність, болї жолудка і другі недуги жолудкові. Горівка з татарского зїля есть для-того добрим ліком домашним на ті недуги. Горівку ту робить ся в той спосіб, що в осени копае ся, а радше витягае ся з багон коріне татарского зїля, мие ся его до чиста, а відтак ще і обчищуе ся ножем і крае ся на дрібні куснї, а відтак наливае ся чистою, міцною житнівкою.

Як пізнати, чи мід не фальшований? Бере ся трошки меду до малої, чистої фляшчинки і наливае ся до него два рази тілько спіритусу і добре трясе ся, щоби мід перемішав ся з спіритусом. Чистий мід розпускае ся в спіритусї; коли-ж мід був чим заправлений, то у фляшцинцї робить ся мутний осад.

Маса до запусканя підлоги. Добру масу до запусканя підлоги можна зробити собі в сей спосіб: на 5 лїтрів мягкої води (дощівки, води з ріки або ставу) бере ся 1 фунт поташу і три чверти фунта воску. Ту мішанину варить ся через 5 годин і мішае ся еї заедно, а відтак ще горячою запускае ся підлогу грубим пензлем раз коло раз, так, щоби не було видко смуг. До сеї маси можна ще додати мінеральної фарби н. пр. окру, коли мае ся запускати одностайну підлогу; коли-ж есть паркет складаний з кількох родів дерева, то запускае ся его лиш самою масою без фарби. Коли маса висхне, то треба еї добре витерти щітками так, щоби сьвітила ся, як того потреба.

Телеґрами.

Відень 9 жовтня. Вчера вечером арештовано тут бувшого австро-угорского ґенерального консуля і комісаря виставового підчас виставки в Чікаґо за неретельне поступоване в справах грошевих, коли ще був на становищи консуля. При арештованім, котрого віддано до суду кримінального, найдено набитий револьвер. (Палїчек спроневірив гроші призначені на добродійні цїли, а віддані ему в Сполучених Державах до пересилки до Австро-Угорщини).

Будапешт 9 жовтня. Вчера відбув ся в цісарскій палатї другий обід для Делеґаций. Сим разом були запрошені Мінїстри: ґр. Кальнокий, Каляй, Кріґгаммер і президент Мінїстрів кн. Віндішґрец; дальше адмірал Штернек, президент спільного трибуналу обрахункового і многі члени обох Делеґаций.

Будапешт 9 жовтня. Палата Панів приняла великою більшостию закон о релїґії дітий, за чим голосував також і князь примас Вашарий.

Париж 9 жовтня. Аґентия Гаваса доносить, що Франция вислала чотири кораблї воєнні до Хіни, а то на основі порозуміня з державами. До такого кроку так само рішили ся вже Анґлїя, Росия, Нїмеччина і Франция.

Берно (моравске) 9 жовтня. При доповняючім виборі посла до сойму вибрано бурмістра Візера.

За редакцию відповідае **Адам Креховецкий.**

ІНСЕРАТИ.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.